

בנוכחותו או בהיעדרו המציינים של המונח "כבוד האדם" במסגרת בית המשפט העליון בתקופות השונות. הבחינה הזאת היא הכהונה המהותית המקובלת של סוג נוכחות הנוכחות הפרוצדורית הנחשבת כחלק מכבוד האדם, שכן להוכיח לפני בתי דין שהמונח הזה לא מושג הכבוד לכך גם אינו ניתן מדינת כלים מספקים להנציח התפתחויות הפרוצדוריות ומשפיעות כמו אלה הקשורות בזמניהם של הפנינים הישראלים – מוגינה שהמפד נרדש לה בהרחבה בפרקי האחרונים. הנהתי היסוד של קויר היה שכשם שמוגש הכבוד היה מאז ומתמיד ערך דומיננטי בחינת הישראלית, כך חזב גם ביתם לפנינים הישראלים, שכונן עצמו משתרע ימיו על תפיסות של כבוד, בהסבת אלה מתוארת ומנוהגת צמחתה של הפנינים הישראלית מתוך פריחה של כבוד, והשנה היא כי תפיסות חרשות של "כבוד סטנדרטי" יצטרפו מחדש מנחות את הפנינים הישראלים החדש האציוני, לעומת תפיסות של "הדרת כבוד" שאפיינו את הגל הראשון הציוני של הפעילות הפוליטית. עם זאת, הפנינים הוא ביטוי של שוויון חברתי, דהיינו, השאלה מהו שוויון חברתי וכיצד ניתן לקדם הכלה למעשה הנה שאלה שניתן לדאוג בה ציר מכונן בהתחזקות של החזקת הפוליטיקה של המשפט. אין ספק שבתודעתו של מושג זה עשתה התאוריה הפוליטיקה סותרות לשאלה מהו שוויון מתוך ראייה להגדרת מכלינה משפטית. אולם השוויון כערך הנו אקזיסטנציאלי להחשבת ולעשייה הפוליטיקה גם בישראל. בימה השוויונית המהותית יש לדברים הללו ביטוי מפורש בספרות פוליטיקה משפטית שבהם שאיש עקרון השוויון כלל כבוד האדם והחירות, ובמאבקים משפטיים פוליטיים שבהם שאיש עקרון השוויון כלל מסורש להגדרת התביעה הפוליטיקה והגדרת הכלים המשפטיים לאיפיונה, חוק יסוד: כבוד החירות חביב לשינוי מסוים במגמה זו, אולם מסק אם המודב בשינוי מנותח ולא בשינוי מסוים. חוקי הכלה כאמור להודגה חוקית על-תוקף את ערך "כבוד האדם" והחוק לפנות בדת המלכות והמפורשות את עקרון השוויון מתוך לחוץ עובדה זו ערה

4. לד"ר מפרש יומר בסוגיו זו ראו: נחל רומלס "משפטים המשיבים בישראל – מנין ולאן הדהורים על שונות? כבוד ושוויון במקמת ספרה של אורית קפיר "שמעונים, נכיות ומשפט" עיתי משפט כח (תשס"ז) 487.
5. ראו למשל: פ. דדא "ישים המשפט הישראלי", בתוך: נסים במלכה" על מצב האשה בישראל (רפנו יוצאלי אחותי (טרברנה) קי אדם, 1992; וכן בנין 163/87 שקריאל 3, אשר לינוני רחוק, פ"ר מבוט) 222; בנין 87/87 פורז 3, מעצת עיריית תל-אביב – ימפ פ"ד 3809; בנין 87/87 104/כב כ" בת הדין האציוני לעבודה" פ"ד מ"ד 499.
6. חוקי נזקקו לאחד שונים של מאבקים ומשורות פוליטיים, שבמסגרתם עובדו חוקי רק אותם נכיות וערכים שניתן היה לביטוי רוב פוליטי בכנסת, בהסבת אלה כוללת לשונת המפורשות של חוקי החירות לכבוד האדם, לחירות לזרים, לזונה על הנהג, לפיניות ולקניין, אך לא לשינוי, לחופש הביטוי, לחופש הדת, להכריות אחרות שיהיו ליצונן החוקי הובנה הזמנית בעיקר מצדן של המפלגות החזקות. עם זאת, סא תקיפת חוק היסוד ועי חזק מאלו כח המשפט העליון לצדק משמעות רחבה למגמה "כבוד האדם" החלל כל, חוק שהוא קובע כי מושג ת כולל ומבטא נכיות נוספות כמו שוויון, שאינו כלולות בחוק במפורש. למחלך פריטי כות של צעגו של השוויון כחלק ומגרת עקרון כבוד האדם דאן למשל: מסק רינה של המשפט הודגה בנין 94/461 מילי 2 שר הפיטות, פ"ד 94.

במונחים של שית של כבוד ומסמקת ככ פריספקטיבה שונה להבנה והנחתה של תופעות ואירועים אלה. מן המד האחר, הניסיון להציג נחת תרבותי ומשפטי כמקד במליל עיינינו, אך ורק מתוך פרוימה של כבוד, מהמלה בסופו של דבר גם ככה המביל את הדין המוצג בספר ואת כוחו של המשפטים הנחתות מנת, שכן מושג הכבוד לכך אינו יכול להמכר או לאור המלילים הכותבים והמפיינים מורכבים שהמפד נדרש להם, קושי זה ניכר בעיקר במפורים המשפטיים של הספר, שבהם מתגלה גם חילוש נוספת של הספר, לצד זיהויים ומפורים של מושג כבוד כאלה או אחרים בשית השיפוטי נמנע המפד בקושר זה מלואר באופן מספק ולדון כמה שכבר ניתן היה להצביע עליו ולדון בו באופן חד וברור יותר, כלומר במלכות המשונה במשג הכבוד כאשר הוא מספק מסגרת מושגית מוכרת לדין בנכיות האדם בישראל. פלכות זו נובעת בדיוק מאותו משרד בשפיעות מודכ השטון במושג זה, והיא מתבררת כאשר אנו נודשים לנחתות קפדני יותר של שית הכבוד השיפוטי שהמפתח בהקשרים מסוימים הוא תקיפת חוק יסודי: כבוד האדם וחירותו ועי חזק, בשל קוצר הדיעה אעמוד בקצרה בלבי על נקודות אלה, ואביא דוגמאות ספורות להמחשתן, אך כי ניתן לזית לפתח ולהציג בהקשר דיון רחב ומקוץ לאין ערוך.

במקד חנוספ במסגרת בית המשפט העליון בתקופה שלפני חוק יסודי: כבוד האדם והחירות מציינת קפיר כי בשנותיהם החוק הכריז בית המשפט כי "כבוד האדם" היה סאז ומתמיד נר לרגל מערכת המשפט וכי חוק היסוד לא חידש מאומה, אלא רק עיצב במסגרת חוקי את המצב ששרר קודם לכן בהנהגתו של בית המשפט עצמו, קפיר חולקת על טענה זו ומציינת כי החוקי שלה מוביל למסקנות שונות. מהקרה של קפיר גילה כי עד סוף שנות השבעים של המאה הקודמת לא חשתמש במשג בית המשפט העליון בצירוף הלשוני "כבוד האדם", מפנה של המשג הנהגה לשענתה בשנות השמונים, ומהנה זו התחקה מאד. לאתר תקינותו של חוק יסודי האדם ומחירותו, אז הפך ערך "כבוד האדם" לערך היסודי המנחה של שיטת המשפט הישראלית. עם זאת, שימוש נודי והולך במושג "כבוד האדם" אינו מעיד בהכרח על שינוי מהותי בהכריות של שית הנכיות בישראל. הרי כפי שמתברר מן הדיון המושג בהחלית הספר, מושג "כבוד האדם" המודרני, שאותו מתחקה קפיר לכיבוד סגולתי "יכבוד מזונה" נתפס כאמור כסמון בתוכו אנו של נכיות יסודי ספציפיות. חלק מנכיות אלה ובמיוחד הנכיות המליליות והאחריות כנח חוכות לתיים, להחיות, לשליטה על הנהג, לאוטונומיה, לחופש ביטוי, לחופש מולחץ דתי וכיוצא בהם נכר לשינת החרכה במסגרת בית המשפט העליון מוצאשית ימיה של המדינה גם בהיעדרה של מוגילת נכיות אדם חוקית כחובת, השאלה אם חוק יסודי: כבוד האדם והחירות שיהא את מנכיו של שית הנכיות בישראל באמצעות עיצונ החוקי של ערך "כבוד האדם", או שבא צדק בית המשפט כאשר קבע כי כלל המהותיות נתן המושג ביטוי לערך נכיות שחוכר זה כפיכ בשית השיפוטי הישראלי, אינה יכולה להיבחן אפוא רק מתוך נילוח מסגרי המהותי

3. שם, ע' 106.
4. כדי לבחון את מקומו של מושג הכבוד במסגרתו של בית המשפט העליון כמקד קפיר באמצעות עזרי מחקך את כל מסק תריץ אשר צאז חזק ידיל ומרסמו במשך יובל שנים מיום הקמתו ועד שנת 1998, פסק הדין שטרסטר עד סוף שנות השבעים של המאה ה-20 עבר סיקור דתי, ואילו לוב המסיק משנות השמונים ואילך נערך סיפור מלוחש.

באופן דומה, שית הכבוד השימושי שהתפתח משנת 1998 ואילך בעקבות חוקי המגזרים המטרה מינית הוא בעל תכנים מסורתיים לא פחות. חוק זה שנתקן לאחר חוק יסודי: כבוד האדם וחירותו ומהשארית מתפתח תכבוד שחוק יסודי זה הוביל, הציב כאמור את ערך כבוד האדם במרכזו.¹¹ עובדה זה הביאה לכך שהחוק והנהיגה השיפוטי של חופעת ההסדרה המינית בישראל מתבססים כיום אך ורק על מושגים של כבוד, כאשר בהלך מפסקי החוק הראשונים דומה כי "חוקרת הכבוד" הנשית, והיינו הצורך להגן על תומתן המינית של נשים ולגונן עליהן, הוא זה שנתנה ולגובל לעתים את החוק המשפטי בהקשר זה.¹² ציין מוזקוק יומר בשששוש הגובלות בין מושג "תכבוד המגזרי" לבין מושג "הדרת תכבוד", המטרה בשפיקה בעיקר בהקשרים מהסוגים, מגילן אפוא שעוד "כבוד האדם", שקמה לו אחיזה איתנה בחינוך, דורש דיון בקורותיו יותר לא רק בשל טעמים של זיק מושגי ומחוקיים לשרטט את משמעויותיו הנפרדות ולהבחין בזניח, השאלה החשובה לא פחות היא השאלה הנורמטיבית – על כמה דאי ונכון היה להציב במרכז מגילת זכויות האדם הישראלית מושג עמום ומורכב מבחינה המשפטיות שהוא איצד בקדמו, ואת ועוד, היבטיה המגזריים המוצהקים של דילמה זו מתדלים גם את הביעתייות שבאמוץ המפנינטיטי והקטי או המהותי) צפול המינים של מושג תכבוד אל תוך השיטה והעשייה המפנינטיטית התכשויים. ספורו של תכבוד הישראלי לא הם אפוא. ספרה של קמיר מניח גרבר ראשון חושב לסיפור הזה, וטמה צריך להנשיך לשאלות נוספות של כבוד על מנת להשלים את הסיפור ולפרשו את כולו.

תמרון סמוני ברור להמשנה של כל הבעיה של זכויות במונחים של כבוד, שהיא המשנה כיו יש בה יחרון משפטי ברור על פני כל המשנה אחרת שאינה מתבססת על זכויות הכליליות בחוק היסודי ומובנות באופן מפורש על ידי גם המפנינים המשפטי לשונה בסדרה קוסמת זה והחוגמה הבלטת בהקשר זה היא צבישו של חוק המגזרים מינית בשנת 1998, העושה שימוש במושג "כבוד האדם" כמושג מרכזי המשפט ומגדיר את הפגיעה והטמנה בהסדרה מינית. עם זאת, דומה כי עלינו לחיות חריים יותר כשרם נטיק כי התחרות בכבוד בהקשרה של ההסדרה המינית למשל, או בהקשרים אחרים הננוצעים לנשים, מבטאת מהלך אידיאולוגי מוחזק המאפיין את השיטה המפנינטיטי החדיש ומעיד להעשרה על עומק הפנימה הברור של שיה זה בהשוואה לעומקה של תפיסה השוויין ותכולתיה.

לכסוף, נותרה סוגיית צורכבות מחוכמת של מושג תכבוד והשלכותיה המשפטיות מורכבות זו מהיותה כאמור את בקורת המוצא של הספר, המנסה בהמשך להציג את ביטוייה וגילוייה בשית התרבותי המשפטי, אולם נראה כי לפחות ככל שהדבר נוגע לשיטה המשפטית יש בדין המוצג בספר משום יסוד מסוים של החממה, הן ברמה התודעתית והן ברמה המהותית. קמיר מנתחת את שית כבוד האדם השיפוטי, שהתפתח לאחר תקופת חוק יסודי: כבוד האדם וחירותו, רק עד שנת 1998. דהיינו, היא מתמקדת בשיש השנים הראשונות ומגנעת בכל התירוסות לשנים מאוחרות יותר, ובחידה זו לא רק שאינה מנומקת או מובנת, אלא שיהא מוציא מגדר היותה פסיקה משפטיות וערכות יותר של בית המשפט במינית תכבוד, יותר מוג, על בסיס היותה המנוצצת-יחסית הנה מסוקה קמיר ומסכמת כי בית המשפט אינו מקפיד על תהונה ממושית ברורה בין מושגי תכבוד השינויים וערכוב מושגי זה הוא בעייתי שכן הוא "מניב חוסר קוהרנטיות, ויוצר מראית עין של שרירות או אינטרסטייות בפסיקה בית המשפט העליון."¹³ נראה עם זאת כי מסקנת זו אינה מבטת את הדילמה שמעורר השיטה השיפוטי בהקשר זה. קושי אחד הדורש ציין וליבון ממוקד יותר הוא זה הנובע מערוב שבין מושג "תכבוד המגזרי" המודרני לבין "חוקרת תכבוד" המשפטי-כלית המסורתית. דילמה זו בולטת במיוחד בסוגיות הנוגעות לנשים, והיא המחשה את הקשיים המרכזיים בשימוש בכבוד תכבוד בהקשרים אלו בדיון בשל רות פרישמן, עמיתתו ומשמעותיותו המוטנציאלית המפוכות. כשני לדברים הללו ניתן למצוא למשל בפסיקה העוסקת באלימות פיית ומינית כלפי נשים, שבה אנו מגלים כי לעמים "הדרת תכבוד" המבטת משתלעת על שית תכבוד שעליו מתבסס פסק הדין, וכבר מודרת לשלילים כל עמדה מהותית המכיר בכבוד המגזרי של האישה ובמחויבות מתוך פרספקטיבה מודרנית של כבוד האדם.¹⁴

8. חוק זה קובע בסעיף 1 שבנו: "חוק זה מטרה לאסור על הסדרה מינית כירי להגן על כבודו של אדם על יחולתו ועל פרישותו, וכירי לקיים את השוויון בין המגזרים".

9. שם, ע' 150.

10. ראו למשל: עמ' 407/92 מרדכי אואלום נ' מדינת ישראל, פ"ד גזג' 1578, 98/8081 מדינת ישראל

11. סלני, פ"ד נונו' 577. לניתוח בקורותי של פסיקה זו מפרספקטיבה פמיניסטית ראו: א' קמיר "אך

הנהגה הספרותית את השיטה, חום רשם של האדם תכבוד והישראלית המינית בהקשריה הקמיר בהלכה

אואלום" פלילים (1 תשס"ו) 137; "תרוש" שיפור של אונס לא יחזק" – על הפוליטיקה של ייצוג

ספקטיבלי בעמ' 3081/98 מדינת ישראל נ' דן שבחא"י משפטים לא (תשס"ז) 579.

11. ראו תפרה 8 לעיל.

12. לניתוח בקורותי הפציג את מכלול היבטיי המציינתיים של השיטה השימושי שהתפתח בעקבות חוקי

למניעת הסדרה מינית ראו: ג' רימלס "על מין, מגילות וכבוד: החוק למניעת הסדרה מינית במבחן

התאוריה המפנינטיטית והמצאות המשפטית" משפטים לא (תשס"ז) 610.